

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. H.**, bývajúceho v P., zastúpeného Mgr. P. Š., advokátom v P., proti žalovanej **G., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., **o zaplatenie poistného plnenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 24 C 124/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2011 sp. zn. 15 Co 121/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 11. mája 2010 č.k. 24 C 124/2008-21 podanie žalobcu doručené súdu 24. júla 2008 odmietol. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 43 ods. 2 O.s.p. a zo zistenia, že žalobca napriek výzve realizovanej uznesením z 8. októbra 2008 č.k. 24 C 124/2009-15 (správne 24 C 124/2008-15 – pozn. dovolacieho súdu) a následnej výzve z 10. februára 2009, neodstránil vady žaloby, ktoré znemožňujú pokračovanie v konaní, a to neuvedením výšky požadovaného plnenia.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 29. apríla 2011 sp. zn. 15 Co 121/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a konštatovaním správnosti postupu súdu prvého stupňa a dôvodov, ktoré viedli súd k vydaniu napadnutého uznesenia, pretože neuvedenie sumy, ktorej zaplatenia sa žalobca v konaní domáha, je podstatnou vadou konania, pre ktorú nemožno v súdnom konaní pokračovať.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že postupom súdu mu bola odňatá

možnosť konať pred súdom. Navrhol uznesenia oboch súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pretože podľa jeho názoru jeho návrh je dostatočne jasný, presný, určitý a vykonateľný a nejedná sa o prípad podľa § 43 ods. 1, 2 O.s.p. Uviedol, že na výzvu súdu prvého stupňa reagoval tak, že požiadal spoločnosť A. s.r.o. o oznámenie výšky škody pri totálnej škode na motorovom vozidle žalobcu, avšak spoločnosť ho odporučila na pracovníkov poisťovne a rovnakú odpoveď dostal aj od spoločnosti S., s.r.o. Žilina. Oslovil tiež súdnych znalcov, ktorí však požadovali pre vyhotovenie znaleckého posudku na určenie výšky škody ohliadku motorového vozidla, čo však nie je možné z dôvodu, že bolo zošrotované. Navyiac, podaním z 18. apríla 2011 doplnil svoje odvolanie zo 14. júna 2010 tak, že navrhol žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť mu sumu 3 700 Eur s 8,5% úrokom z omeškania od 25. apríla 2008 do zaplatenia. Uviedol, že súd nevyzval žalovanú k vyjadreniu sa k podanému návrhu a nenariadil ani jedno pojednávanie vo veci, aby sa pokúsil o zmier medzi účastníkmi. Postupom prvostupňového aj odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súd zastavil konanie (správne odmietol podanie – pozn. dovolacieho súdu), hoci pre také rozhodnutie neboli dané zákonné dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie žalobcu proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu uznesenia.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p., dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie

je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V prejednávanej veci uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. preto nie je prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka a riadneho zastúpenia účastníka bez procesnej spôsobilosti, prekážku právoplatne rozhodnutej veci alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vzhľadom na dôvody dovolania dovolací súd pritom osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovolací súd ale nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo takou vadou postihnuté.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania § 237 písm. f/ O.s.p. je taký z hľadiska procesného predpisu vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Pokiaľ žalobca vidí nesprávnosť postupu oboch súdov v tom, že na prejednanie veci nevytýčili pojednávanie a návrh nezaslal žalovanej na vyjadrenie, dovolací súd poznamenáva, že podľa ustanovenia § 114 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa nie je povinný nariadiť

pojednávane (teda ani pojednávať) a podľa § 114 ods. 2 O.s.p. zasielať žalovanému návrh na vyjadrenie, ak odmieta návrh z procesných dôvodov v zmysle § 43 O.s.p., ako tomu bolo v predmetnej veci. Podľa ustanovenia § 115 ods. 1 O.s.p., ak tento poriadok alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd prvého stupňa nariadi pojednávanie len na prejednanie veci samej. Posúdenie, či podanie má náležitosti požadované zákonom, nie je prejednaním veci samej. Rovnako podľa § 214 ods. 1 O.s.p., pojednávanie nariadi odvolací súd len za predpokladu, že odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné dospieť k záveru, že súdy nižších stupňov nekonali v rozpore s procesnými predpismi, ak na prejednanie podania žalobcu nenariadili pojednávanie a žalobný návrh nedoručili žalovanej.

Dovolací súd dospel k záveru, že žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom ani samotným odmietnutím jeho podania. Pri tejto úvahe vychádzal z toho, že výklad a použitie § 43 ods. 1, 2 O.s.p. musí v celom rozsahu rešpektovať právo účastníka na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) a že interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 O.s.p. len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky návrhu pokračovať. Možnosťou pokračovať v konaní pritom treba chápať možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, ktorými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky návrhu na začatie konania. Musí ísť o prekážky pre akýkoľvek ďalší postup všeobecného súdu.

Dovolací súd preskúmaním obsahu spisu v predmetnej veci dospel k záveru, že pre vady podania žalobcu, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania, nebolo možné v konaní pokračovať a teda, že odvolací súd rozhodol správne, keď potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bolo podanie žalobcu odmietnuté.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p., pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal

jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 79 ods. 1, prvá a druhá veta O.s.p., konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 43 ods. 1 O.s.p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa odseku 2 veta prvá citovaného ustanovenia, ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania.

Ako vyplýva z vyššie citovaných zákonných ustanovení, podanie účastníka musí spĺňať zákonom stanovené náležitosti. Pod náležitosťami podania treba rozumieť údaje vyžadované zákonom, ktoré sú nevyhnutné pre jeho identifikáciu. V prípade, ak podanie účastníka zákonom stanoveným náležitostiam nevyhovuje, ide o vady podania. Ak súd v podaní identifikuje niektorú z väd podľa ustanovenia § 43 ods. 1 O.s.p., vydá uznesenie, v ktorom opíše vadu, ktorou podanie účastníka trpí, uvedie, ako treba opravu vady vykonať, prípadne ako treba doplnenie vykonať a stanoví účastníkovi lehotu, v ktorej má takúto vadu odstrániť opravou alebo doplnením. Ak účastník v stanovenej lehote podanie neopraví alebo nedoplní, pri podaniach, ktoré podľa svojho obsahu môžu byť návrhom na začatie konania podľa § 79 ods. 1 O.s.p., je potrebné skúmať, či pre uvedený nedostatok v konaní možno alebo nemožno pokračovať.

Rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré musí navrhovateľ uviesť v návrhu na začatie konania, sú údaje, ktoré sú nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Navrhovateľ musí v návrhu uviesť také skutočnosti, ktorými opíše skutok (skutkový dej), na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý

umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu (nemožnosť zámény s iným skutkom). Návrh, ako má súd rozhodnúť (petit), musí byť úplný, určitý a zrozumiteľný. Vymedzenie práv a im zodpovedajúcich povinností v ňom obsiahnutých musí byť urobené tak presne a jednoznačne, aby po ich prevzatí do výroku súdneho rozhodnutia mohol byť realizovaný výkon rozhodnutia alebo exekúcia, pretože súd nemôže účastníkovi priznať iné práva a uložiť mu iné povinnosti, ako sú navrhované a svojím rozhodnutím musí petit celkom vyčerpať a nesmie ho prekročiť (z toho sú len výnimky uvedené v § 153 ods. 2 O.s.p.).

Z obsahu uznesenia súdu prvého stupňa nepochybne vyplýva, že podľa vyššie citovaných ustanovení, ako aj z nich vyplývajúcich kritérií, splnenie obsahových náležitostí podania žalobcu súd posudzoval. Žalobca sa svojim podaním domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu „vo výške zodpovedajúcej poisťnému plneniu pri vzniku totálnej škody na osobnom motorovom vozidle F., rok výroby 2000, typu a vo výbave podľa osvedčenia o evidencii vozidla žalobcu S., s 8,5% ročným úrokom z omeškania od 25.4.2008 do zaplataenia.“ Žalobca konkrétnu výšku požadovaného finančného plnenia neuviedol. Súd však výšku judikovanej povinnosti vzhľadom na viazanosť žalobným návrhom (§ 153 ods. 2 O.s.p.) urobiť nemôže. Správne preto súd prvého stupňa postupoval, keď žalobcu uznesením z 8. októbra 2008 č.k. 24 C 124/2008 vyzval, aby uvedenú vadu nesprávnosti podania odstránil. V lehote určenej súdom žalobca tak neurobil, a neurobil tak ani v dodatočne súdom prvého stupňa poskytnutej lehote.

Ak ide o peňažné plnenie uplatnené z dôvodu náhrady škody, musí byť jasne a presne uvedená čiastka, ktorú žalobca požaduje, ktorou je súd v konaní pri rozhodovaní viazaný a od ktorej sa iba výnimočne môže odchýliť v prípadoch uvedených v ustanovení § 153 ods. 2 O.s.p. (Zborník IV, str. 702-704). Nemožno pripustiť, aby súd rozhodoval o neurčitom alebo nepresnom návrhu (Zborník I, str. 112).

Žalobca v dovolaní tvrdil, že podaním z 18. apríla 2011 doplnil svoje odvolanie zo 14. júna 2010 tak, že požaduje sumu 3 700 Eur s 8,5% úrokom z omeškania od 25. apríla 2008. Na základe vykonaného šetrenia súdom prvého stupňa nariadeného dovolacím súdom, však nebolo preukázané, že takéto doplnenie odvolania bolo žalobcom doručené do súdneho spisu. Vykonaným šetrením bolo iba preukázané, že advokát Mgr. P. Š. podal na pošte v Prievidzi 18. apríla 2011 dve zásielky adresované Okresnému súdu Bratislava I, avšak bez možnosti zistenia obsahu týchto zásielok, pričom na priamu výzvu súdu z 21. novembra 2011,

žalobca súdu kópiu údajného doplnenia odvolania nepredložil. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že spis bol predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní 11. apríla 2011, o ktorom odvolací súd rozhodol 29. apríla 2011.

Dovolací súd na základe týchto skutočností považoval za správny záver súdov nižších stupňov, že pre uvedené nedostatky, ktoré neboli odstránené ani na výzvy súdu, nemožno v konaní pokračovať. Rozhodnutím súdu prvého stupňa o odmietnutí podania žalobcu a potvrdením tohto rozhodnutia odvolacím súdom nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody jeho prípustnosti uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Kludia Vrauková